gemeente SLUIS

Kadernota 2026 -2029

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
1. Financiële uitgangspunten 4
2. Beleidsontwikkelingen 6
3. Financieel meerjarenperspectief 13
4. Paragrafen 17

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2026-2029 aan. We stellen daarin de kaders voor de begroting 2026, en voor de meerjarenraming 2027-2029. Deze kaders gaan over onze doelen, onze ambities en de financiële middelen. Het coalitieprogramma ‘Strategie met ambitie’ inclusief addendum, is daarvoor de basis.

Onzekerheid over Gemeentefonds
Deze Kadernota is tot stand gekomen in een periode van financiële onzekerheid over de uitkering van het Gemeentefonds. Het Rijk kondigde hierop een flinke korting aan. Het Gemeentefonds is voor alle gemeenten een belangrijke bron van inkomsten, om (wettelijke) taken te kunnen uitvoeren. De afgelopen maanden heeft de VNG dan ook intensief met het Rijk onderhandeld. Dit om een Ravijnjaar zo veel mogelijk te voorkomen.

Uit de Voorjaarsnota maken wij op dat het Rijk een bedrag beschikbaar stelt om de terugval in het Gemeentefonds te dempen. Ook wil het Rijk bijdragen aan de tekorten voor de Jeugdzorg. Beide zaken zijn positief, maar lossen niet alles op. De exacte bedragen volgen in de Meicirculaire. Deze was bij het opleveren van deze Kadernota nog niet bekend, en kon daardoor cijfermatig niet worden meegenomen.

Bij de behandeling van de Kadernota zal de Meicirculaire naar verwachting wel bekend zijn. Wij leggen die met een brief aan u voor, zodat u de inhoud kunt betrekken bij de bespreking van de Kadernota. In deze brief nemen we ook het aangepaste meerjarenperspectief op.

Ruimtescheppende maatregelen
Naast het Gemeentefonds zijn er ook andere financiële zorgpunten. Zo is er sprake van oplopende kosten bij diverse Gemeenschappelijke Regelingen. Ook de Jeugdzorg vraagt extra middelen. Om onze financiële positie zo gezond mogelijk te houden, zijn keuzes nodig.
In deze Kadernota hebben wij daarom een taakstellende bezuinigingsopdracht opgenomen. Wij bereiden hiervoor een pakket aan ruimtescheppende maatregelen voor, dat u wordt aangeboden bij de begroting 2026.

1. Financiële uitgangspunten

Vooraf

In het meerjarenperspectief geven we een doorkijk naar 2026 en volgende jaren. Het vormt ook de basis voor de uitwerking van de begroting 2026 en de meerjarencijfers 2027-2029.

Uitgangspunten

Uitgangspunt voor het meerjarenperspectief 2026-2029 is het saldo van de lopende (meerjaren)begroting 2025-2028 tot en met de 8e wijziging van de programmabegroting 2025 (raad 22 mei 2025). De overige uitgangspunten zijn:

	2026	2027	2028	2029
Inwoners	23.108	23.108	23.108	23.108
Woonruimten (incl. recreatiewoningen)	19.195	19.280	19.365	19.450
Salarissen/sociale lasten	Meicirc.	Meicirc.	Meicirc.	Meicirc.
Gemeentelijke heffingen/indexeringen	Meicirc.	Meicirc.	Meicirc.	Meicirc.
Rente investeringen	3%	3%	3%	3%

Inwoners

Voor het aantal inwoners per 1 januari 2025 gaan we uit van 23.108 inwoners.

Woonruimten

Bij de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt rekening gehouden met 19.195 woonruimten (inclusief recreatiewoningen). De groei voor de komende jaren is op basis van de ambitie uit het Beleidsplan Wonen.

Personeelslasten

De procentuele stijging van de personeelslasten is gekoppeld aan het kengetal Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers (op basis van meicirculaire 2025). Ten opzichte van de huidige begroting zijn deze percentages bijna gelijk. De detailbegroting van de personele lasten werken we nog verder uit. Daarna wordt deze in de begroting 2026 opgenomen.

Gemeentelijke heffingen/indexeringen

Hierbij gaan we uit van het Prijs bruto binnenlands product (pbbp) uit de meicirculaire 2025. Dat betekent dat in de begroting 2026 en meerjarencijfers 2027-2029 deze inflatiepercentages worden toegepast bij de indexering van de budgetten en de berekening van de tarieven en de belastingopbrengst.

In de tweede helft van het jaar is een betere inschatting van de te realiseren baten gemeentelijke heffingen mogelijk. Om die reden wordt een bijstelling, indien nodig, verwerkt in de 2e Bestuursrapportage van het betreffende jaar.

Rente investeringen

Voor de berekening van de rentecomponent van de kapitaallasten (nieuwe) investeringen hanteren we 3%.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Volgens het raadsbesluit van 28 maart 2019 wordt in de begroting 2026-2029 uitsluitend de meicirculaire 2025 gemeentefonds verwerkt. Deze vormt de basis voor de begroting 2026 en de

meerjarenraming 2027-2029. De gevolgen van de overige circulaires verrekenen we met de in 2020 ingestelde egalisatiereserve algemene uitkering.

Gemeenschappelijke regelingen

De voorlopige “VZG-indexatierichtlijn” voor 2026 is vastgesteld op -/-2,2%. Deze is als volgt opgebouwd:

a) De voorlopige “VZG-indexatierichtlijn”, de toegestane inflatiecorrectie voor de begroting 2026 van GR-en, is vastgesteld op 0,0%;
b) De voorlopige “VZG-bezuinigingsrichtlijn” voor 2026 is vastgesteld op -/-2,2%.

Als de algemene uitkeringen van de Zeeuwse gemeenten samen in enig jaar afneemt met meer dan 1% dan volgt een doorvertaling naar de gemeenschappelijke regelingen. Op deze manier dragen de gemeenschappelijke regelingen op evenredige wijze bij aan het begrotingsevenwicht bij de deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling.

De berekening vindt plaats op basis van het gemiddelde van de algemene uitkeringen van alle Zeeuwse gemeenten samen. Uit de berekening bleek dat de algemene uitkering in dit jaar een afname laat zien van 2,2%. Het uitgangspunt is dat deze richtlijn strikt wordt toegepast. Op basis van de septembercirculaire 2025 wordt een voorstel gedaan voor de definitieve richtlijn op basis van de algemene uitkeringen van de Zeeuwse gemeenten.

Voorjaarsnota 2025

De Voorjaarsnota 2025 is vrijdag 18 april 2025 gepubliceerd en geeft een vooruitblik op de Rijksbegroting voor de komende jaren. Over de gevolgen worden de gemeenten geïnformeerd via de meicirculaire 2025.

In de Voorjaarsnota 2025 zijn structurele middelen opgenomen om de terugval van het gemeentefonds in 2026 te dempen. De terugval van ongeveer 2,4 miljard euro wordt in 2026 met 400 miljoen euro gedempt, oplopend naar 424 miljoen euro in 2030. Van het ravijn in 2026 blijft dan nog ongeveer 2 miljard euro over.

Daarnaast zijn er mutaties in de Voorjaarsnota opgenomen voor de bijstelling van het accres en ontvangen gemeenten extra middelen voor de tekorten in de Jeugdzorg. De verwachting is dat het gemeentefonds landelijk voor de jaren 2026 en 2027 jaarlijks met ongeveer 2,1 miljard euro wordt verhoogd. Voor de gemeente Sluis schatten we in dat er in dezelfde periode een toevoeging van circa 2,5 miljoen euro aan het gemeentefonds zal plaatsvinden.
Let wel; de exacte bedragen zijn afhankelijk van de definitieve verdeelsleutels en toekenningen, die in de meicirculaire 2025 verder worden gespecificeerd.

2. Beleidsontwikkelingen

Programma 1: Duurzaamheid

Verduurzaming wagenpark

Op dit moment houdt het huidige vervangingsplan van het wagenpark geen rekening met de aanschaf van elektrische voertuigen. We moeten acht voertuigen binnenkort vervangen. We kiezen daarbij voor elektrische voertuigen in plaats van voertuigen die rijden op fossiele brandstof. Deze vervanging zorgt voor extra kapitaallasten van € 18.000,- per jaar. Deze jaarlijkse kapitaallasten zijn opgenomen in het meerjarenperspectief.

Vervanging groen voor grijs

Steeds vaker worden gesloten verhardingen vervangen door semi-open verharding (zoals grasbetontegels) of groen. Dit geeft meer capaciteit om (regen)water in de bodem te laten infiltreren. Dit houdt -tot nu toe- een uitbreiding in van het gebied met 27.000 m² en zal de komende jaren blijven toenemen. Het vervangen van deze gesloten verhardingen vraagt extra onderhoudskosten.
Daarnaast worden bij zowel nieuwe werken als reconstructiewerken meer bomen geplant voor schaduwwerking. In dit geval gaat het dan om initiële kosten voor de aanschaf van bomen, maar ook onderhoudskosten.

Voor deze ontwikkelingen hebben we structureel € 100.000,- opgenomen in het meerjarenperspectief.

Wijkaanpak klimaatadaptatie

Om aan de toekomstige klimaat labels te voldoen, dienen twee wijken als pilot om te onderzoeken welke maatregelen getroffen moeten worden. Deze pilots zijn onderdeel van de Regio Deal.

Verduurzaming eigen gebouwen

Het huidige Meerjaren onderhoudsplan (MJOP) voorziet in het op orde brengen van de gebouwen volgens de technisch bouwkundige normen die nu gelden. Daarnaast zijn ook de EML-maatregelen opgenomen. De uitgangspunten voor de verduurzaming volgens de vastgestelde ENG-normen 2040 zijn nog geen onderdeel van het huidige MJOP. De komende tijd brengen we dit in beeld.

Afval

Onze glascontainers in de openbare ruimte zijn aan vervanging toe. Een deel van deze glascontainers zijn inmiddels vervangen. De circa 40 resterende containers zullen in de komende jaren gefaseerd worden vervangen.

We hebben extra grond nodig waar de Zeeuwse Reinigingsdienst (ZRD) containerwissels voor huishoudelijk afval kan uitvoeren. Daarnaast hebben we deze extra grond nodig om inzamelvoertuigen van de ZRD te stallen. Op deze manier komt er ruimte vrij op de milieustraat in Oostburg. Op het bedrijventerrein Stampershoek in Oostburg is grond beschikbaar.
Het voorstel is om hier een kavel van 1100 m² aan te schaffen.
Tegen die tijd leggen we dit aan uw raad voor. Dekking voor deze aanvullende lasten kan gevonden worden binnen het gesloten circuit van de afvalstoffenheffing (verrekenen met de voorziening afvalstoffenheffing).

Programma 2: Economie en arbeidsmarkt

Beleidsplan Musea

Om de musea toekomstbestendig te maken, is een extra (tijdelijke) investering nodig. De eenmalige middelen voor het oplossen van een aantal knelpunten stelde uw raad al beschikbaar via de kadernota/begroting 2025.

Om zelfstandig en onafhankelijk van de gemeente te opereren, is meer nodig. In de raadsvergadering van 19 december 2024 is ingestemd met het voorstel om een Stichting Musea Sluis op te richten. Deze stichting zal een aantal kernmusea in onze gemeente exploiteren en ondersteuning bieden aan de overige musea. Ook is ingestemd om de financiële consequenties (circa € 200.000 per jaar) op te nemen in de Kadernota 2026-2029.

Programma 3: Wonen en voorzieningen

Vervanging dorpshuis Hoofdplaat

De hoogte van de investeringen om de bestaande gebouwen op te waarderen naar de toekomstige ENG-normen (energieneutraal) zijn van dien aard dat we de optie bekijken of nieuwbouw een betere keuze/investering is.

Duinboulevard

In het kader van de uitvoering van het Project Entree Duinen bij de Strandganger in Nieuwvliet is de verkeerssituatie veranderd. Dit is vooruitlopend op de herinrichting van de gehele Duinboulevard. In de nieuwe situatie rijden de fietsers op de rijbaan. En is er een apart voetpad voorzien op de locatie van het voormalige fietspad. In de praktijk ervaren verschillende gebruikers dit als onduidelijk en onveilig. We onderzoeken mogelijke aanpassingen.
Voor de eventuele uitvoering van de aanpassingen is een extra investering nodig.

Vervanging voertuigen

Vanwege de gestegen kosten voor het aanschaffen van bedrijfsvoertuigen, met name voor de vervanging van een vrachtwagen dient het investeringsbedrag voor de vervanging van de bedrijfsvoertuigen 2026 verhoogd te worden met € 100.000. De kapitaallasten van € 16.000 zijn opgenomen in het financieel meerjarenperspectief.

MFC Sluis

Sinds de sluiting van de openbare bibliotheek en de Sint Janschool is er veel leegstand in MFC De Keure te Sluis. Met de architect van het gebouw wordt momenteel gewerkt aan een haalbaarheidsstudie “Inbreiding van gezondheidscentrum en bibliotheek in MFC de Keure te Sluis”. De resultaten hiervan zijn op 14 mei zowel aan de huidige participanten als aan mogelijke toekomstige participanten gepresenteerd. De “inbreiding” zal ingrijpende aanpassingen van het gebouw vergen met daaraan gerelateerde kosten. De gebouwaanpassingen zullen zo veel als mogelijk gelijktijdig uitgevoerd worden met de reeds voor 2025/2026 geplande groot-onderhoudswerkzaamheden.

Sport-en onderwijscampus

In september komen we met een raadsvoorstel voor de onderwijs- en sportcampus.
Voor het sportpaviljoen, wat ook onderdeel uitmaakt van de regiodeal, ramen we vanaf 2028 een structureel bedrag van 1.5 miljoen.
De verschillende scenario’s die aan u voorgelegd worden zijn financieel vergelijkbaar.

Aanpassingen richting 2040 van de huidige accommodatie zijn hierin meegenomen gezien de noodzaak. Dit in verband met de wettelijke eisen die aan ons vastgoed zijn verbonden.

Programma 4: Sociaal Domein

Jeugdzorg

Sinds september 2023 werken de Zeeuwse gemeenten en de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ) aan de uitwerking van een nieuwe aanbesteding. Deze aanbesteding moet aansluiten bij het huidige zorglandschap, de landelijke Hervormingsagenda Jeugd (en daarmee de regiovisie) en de problematiek rondom de stijgende jeugdzorgkosten.

Op 17 maart 2025 besloot de Bestuurscommissie om de aflopende contracten eind 2025 voor de periode 2026-2027 opnieuw in de markt te zetten. Hierdoor is het mogelijk om de huidige werkwijze voor het prognosticeren van de lasten jeugdhulp te gebruiken om een inschatting te maken van deze lasten voor 2026. De Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ) verwacht op basis van hun prognosemodel dat de lasten voor jeugdhulp voor de gemeente Sluis ruim € 9,6 miljoen bedragen. De kosten voor Zorg in Natura bedragen circa € 8,9 miljoen. De overige jeugdhulplasten bedragen ruim € 720.000. Deze overige jeugdhulplasten bestaan onder andere uit kleinschalige opvang, JeugdzorgPlus en crisishulp.

Zorg in Natura
De prognose voor de Zorg in Natura is gebaseerd op een prognosemodel van IJZ op basis van de werkelijke declaraties per peildatum 10 maart 2025.
De lasten voor jeugdhulp worden door IJZ jaarlijks geïndexeerd aan de hand van de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA). Het genoemde bedrag voor de Zorg in Natura is inclusief deze OVA-indexatie voor 2025 en 2026 alsmede een eenmalige tariefstijging van 10% als verwacht effect van het nog lopende kostprijsonderzoek.

Overige jeugdhulplasten
De overige jeugdhulplasten zijn ingeschat op basis van de daarvoor geldende contracten inclusief indexatie of op basis van de realisatiecijfers 2024 inclusief indexatie. Voor het bovenstaande geldt dat in die gevallen waarbij lasten niet zijn toe te rekenen aan een individuele gemeente de geldende verdeelsleutel is gebruikt die sinds 2018 wordt toegepast.

Onzekerheden en risico's
De gevolgen en de uiteindelijke uitkomst van de aanbesteding gaan gepaard met veel vraagtekens. Ondanks alle onzekerheden en vraagtekens die deze aanbesteding omringen, is de conclusie steeds dezelfde: de aanbesteding leidt tot hogere jeugdzorgkosten.
Hoe lang deze aanhouden en in hoeverre de Hervormingsagenda deze weer kunnen ombuigen, blijft vooralsnog onzeker.

Recent is er binnen de gemeente Sluis in 2025 gestart met een pilot binnen de Jeugdzorg. De effecten hiervan kunnen we op dit moment nog niet inschatten. Deze pilot heeft drie doelen: kostenbeheersing, uitvoering geven aan de beheersmaatregelen van de Hervormingsagenda en financiële inzichten verzamelen. Daarnaast is ook de rol van het Rijk onduidelijk. De deskundigencommissie adviseerde om een vergoeding te verstrekken voor de gestegen jeugdzorgkosten van de afgelopen jaren. Het is echter onduidelijk of, en in hoeverre, het Rijk in de toekomst verdere compensatie beschikbaar zal stellen. Al dan niet in lijn met de Hervormingsagenda.

Naast bovengenoemde onzekerheden zien we binnen de lasten van de jeugdhulp ook een aantal risico's:

1. De prognose voor de P*Q-kosten is de uitkomst van een trendanalyse waarbij in de loop van de tijd de onzekerheid toeneemt. Met als gevolg grotere afwijkingen (positief en/of negatief).
2. De definitieve OVA-index voor 2025 kan afwijken van de voorlopige OVA voor 2025 van 4,18%. Het verschil tussen de voorlopige en definitieve OVA 2025 wordt verwerkt in de tariefstijging per 1 januari 2026.
3. De prognose voor 2026 is gebaseerd op de voorlopige OVA-index 2025 van 4,18%. De definitieve OVA-index 2026 kan hier nog van afwijken.
4. In de prognose is er rekening mee gehouden dat een nieuw kostprijsonderzoek resulteert in een kostenstijging van 10%. Medio juni zijn naar verwachting de tarieven naar aanleiding van het nieuwe kostprijsonderzoek vastgesteld. De uitkomst kan afwijken van de reeds ingeschatte 10% kostenstijging
5. Voor de jaren 2027, 2028 en 2029 is uitgegaan van een indexatie van 3%. Dit op basis van de verwachte inflatie.

Tot slot spelen er nog twee belangrijke ontwikkelingen; de beweging naar nul uithuisplaatsingen en de om- en afbouw JeugdzorgPlus.

De om- en afbouw van JeugdzorgPlus is een ingrijpende verandering in het zorglandschap. De huidige, grootschalige locaties worden getransformeerd naar kleinschalige, open plekken, midden in de samenleving.
Daarnaast bouwen we de gesloten plaatsingen in 2030 af naar nul. De financiële impact hiervan is nog moeilijk in concrete cijfers weer te geven.

Wel is duidelijk dat het tarief voor het product JeugdzorgPlus stijgt en er extra middelen nodig zijn om de transformatie van een alternatief aanbod voor deze kwetsbare doelgroep mogelijk te maken.
Voor de komende jaren zijn de financiële gevolgen omvangrijk en bepalend voor de financiële ruimte binnen onze gemeente. In deze Kadernota hebben we voor 2026 € 700.000 opgenomen waarbij de lasten oplopen tot € 1.000.000 in het jaar 2029.

Cultuur en Erfgoed

Er is een beleidsvisie in voorbereiding om uw raad de beleidsuitgangspunten op Cultuur en Erfgoed te laten vaststellen. Naast een gewenste basisinfrastructuur zoals het Ledeltheater, de Bibliotheek, een regionale omroep, de Stichting Musea en het Belfort gaat het om cultuurparticipatie, cultuurpresentatie, cultuureducatie en behoud cultureel erfgoed.
Op basis van het subsidiekader, dat uw raad in september 2025 als concept ter vaststelling krijgt aangeboden, vertalen we het nieuwe beleid in passende subsidieregelingen. Het algemene uitgangspunt is dat subsidies bijdragen aan de leefbaarheid en brede welvaart.
Op dit specifieke thema komen organisaties voor subsidie in aanmerking als het helpt om ons cultuurhistorische erfgoed en voorzieningenniveau te behouden. Ook is cultuur een instrument in het ombuigen van zorg naar welzijn binnen het Sociaal Domein.

Gezien bovenstaande ontwikkeling adviseren we voor 2026 het bestaande subsidieplafond met € 145.000 op te hogen. Dit biedt ons flexibiliteit in de herijking van onze culturele subsidies en mogelijkheden om te investeren in beeldbepalend erfgoed. De tijdelijke subsidie die u hiervoor eerder beschikbaar stelde, loopt in 2025 af. Het plafond nemen we ook op in ons voorstel 'subsidiekader' in september 2025.

Subsidiebeleid
In september 2025 bieden wij uw raad een toekomstig subsidiekader aan. Het kader is gebaseerd op het huidige coalitieakkoord en addendum. Uitgangspunt is dat alle subsidies samen bijdragen aan de leefbaarheid en brede welvaart binnen onze gemeente.
En dat subsidies per beleidsthema en portefeuille worden uitgewerkt. Op basis van onze centrale beleidsopgaven en ambities stellen wij voor om subsidieregelingen te maken als uitwerking van vastgestelde visies en beleid.

Wij adviseren dit te doen vanuit vier samenhangende subsidieprogramma's:
1. Een Duurzame Woon- en Leefomgeving;
2. Economisch perspectief en Duurzaam Toerisme;
3. Een toekomstbestendig Voorzieningenniveau;
4. Vitale inwoners in leefbare kernen.

De programma's zijn de basis van de concept Verordening. Wij vragen uw raad in september de doelstellingen en budgettaire kaders vast te stellen. Financieel willen we deze voor 2026 vertalen in een nieuwe paragraaf subsidies in de begroting.

Vanaf de Kadernota 2027 is het advies om de beleidsopgaven en subsidieprogramma's te vertalen naar een nieuwe indeling van de programmabegroting. Dit sluit ook aan op het lopende strategische visietraject. Uiteraard is het aan de raad in de nieuwe samenstelling (na de verkiezingen) om hierin een keuze te maken en de Financiële Verordening daarop aan te passen.

Tot slot moet het nieuwe subsidiekader zorgen voor meer transparantie in de uitgaven. En het voor organisaties en verenigingen makkelijker maken om subsidie aan te vragen. Het uitgangspunt daarbij is meerjarige subsidies met minder verantwoording. Daarnaast heeft het onze voorkeur om partijen beter te ondersteunen bij het gebruik van gemeentelijke gebouwen en bij evenementen. We streven hierbij naar, waar dat mogelijk is, geen facturen voor huur en leges te sturen, zodat daar ook geen subsidie voor hoeft te worden verstrekt. Datzelfde geldt voor gemeentelijke dienstverlening in natura en gebruik van materiaal.

6: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien
Informatiebeveiliging
De gemeente Sluis dient voor informatiebeveiliging te voldoen aan de Europese Richtlijn NIS2. Deze borduurt voort op de Baseline Informatievoorziening Overheid (BIO) waarmee overheden nu werken. De NIS2 gaat echter een stap verder en stelt hogere eisen aan de cyberveiligheid en weerbaarheid van overheden. Om op een haalbare manier aan deze eisen te kunnen

voldoen, stelden we een programmaplan op. Hierin staan onder andere de aanvliegroute (roadmap), de projecten, de benodigde (extra) middelen, de kosten en investeringen. Ook bevat het de programmabeheersing, risico's, kwaliteitsborging en communicatie. Uw raad stemde in de raadsvergadering van 7 november in met het programmaplan informatiebeveiliging en besloot om vanaf 2027 een bedrag van ongeveer € 50.000 op te nemen in de Kadernota 2026-2029.

Gemeentearchief

Een toekomstbestendig gemeentearchief wordt professioneel beheerd en komt tot zijn recht. Door gewijzigde wetgeving vormt deze opgave in de komende jaren een hele uitdaging.
Er is een voorgenomen besluit genomen om de archiefbewaarplaats van het Zeeuws Archief aan te wijzen als archiefbewaarplaats. Daarnaast is ook besloten om aan te sluiten op het Zeeuws e-Depot en het digitaliseren van het bouwarchief. De bevoegdheid tot het aanwijzen van een gemeentearchivaris zal worden gemandateerd aan het dagelijks bestuur van het Zeeuws Archief.

In het voorgenomen besluit is ingestemd om de structurele financiële lasten voor 2026 en verdere jaren op te nemen in de Kadernota. Deze lasten bedragen gemiddeld genomen € 205.000 per jaar.

Digitaliseren aanvullende archieven

Op dit moment lopen er met de Heemkundige Kring nog gesprekken over het digitaliseren van aanvullende archieven, zoals het Vrije van Sluis. Op het moment dat duidelijk is welke archieven aanvullend gedigitaliseerd gaan worden, leggen we een aanvullend raadsvoorstel aan u voor.

Gemeentelijke belastingen

Toeristenbelasting
Op 19 september 2024 is de bestuursopdracht toeristenbelasting behandeld in de raad. Tijdens die raadsvergadering is besloten de opdracht breder te trekken en onderzoek te doen naar de diverse heffingsmaatstaven. Tijdens deze vergadering is een amendement aangenomen met de bedoeling meer richting te geven aan het onderzoek. En de onderzoeksvraag meer te specificeren op de situatie van de gemeente Sluis. In de raad van 6 februari 2025 is het onderzoek behandeld. De raad nam daarbij de bevindingen uit de conclusie van het rapport over. Dit betekent:

- handhaving van de huidige heffingssystematiek (vast bedrag per persoon per nacht) en de huidige differentiatie van accommodaties.
- vaststellen van het tarief eerder in het jaar en bij voorkeur voor een langere periode. Hiermee komen we verblijfsbieders tegemoet.

Het tarief voor de toeristenbelasting voor 2025 was gebaseerd op het tarief voor 2024 vermeerderd met de indexatie volgens de meicirculaire. We stellen voor het tarief bij de vaststelling van de Kadernota vast te stellen op tarief 2025 en te vermeerderen met de indexering van de meicirculaire en dat voor een periode van twee jaar (2026 en 2027).

Rioolheffing
In de raad van 7 november 2024 is het geamendeerde nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) voor de jaren 2025-2029 vastgesteld. De voorziening Rioolheffing wordt daarbij afgebouwd. In het GRP werd voorgesteld vanaf 2026 tot en met 2029 een korting op het tarief

door te voeren. Door het op 7 november 2024 aangenomen amendement is besloten de korting al vanaf 2025 te laten ingaan.

Voor 2025 is al 8% korting op het tarief toegepast. Voor 2026-2029 betekent dit:

2026: korting 6%
2027: korting 4%
2028: gelijk
2029: gelijk

De wijze van tarifering en/of indexering van de overige belastingsoorten blijft ongewijzigd.

Financiële ruimte Bestuurlijke Jaaragenda

We nemen financiële ruimte op in onze Kadernota voor ontwikkelingen die op de Bestuurlijke Jaaragenda staan en voor de ambities die we als gemeente hebben.
Op deze agenda staan onder andere ontwikkelingen rondom het subsidiekader en subsidieverordening, het sportaccommodatiebeleid, het mobiliteitsplan, het beleidsplan sociaal domein en het beleidsplan erfgoed en cultuur.
In het financiële meerjarenperspectief hebben we hier € 500.000 voor opgenomen.

3. Financieel meerjarenperspectief

Startpositie Kadernota 2026

Uitgangspunt voor het meerjarenperspectief 2026-2029 is het saldo van de lopende (meerjaren)begroting 2025-2028 tot en met de 8e wijziging van de programmabegroting 2025 (raad 22 mei 2025).

Meerjarenperspectief 2026-2029				
(bedragen x € 1.000)	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***
Saldo (na 8e programmawijziging 2025)	357	618	475	413

Structurele doorwerking 1e Bestuursrapportage 2025

Vanuit de 1e Bestuursrapportage 2025 is de structurele doorwerking voor de jaren 2026-2029 opgenomen in deze Kadernota. Deze bevat onder andere een jaarlijkse toevoeging aan de voorziening spaarverlof en een bijstelling voor het groenonderhoud voor groenvoorzieningen, begraafplaatsen en stranden.

Meerjarenperspectief 2026-2029				
(bedragen x € 1.000)	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***
Effecten 1e Bestuursrapportage 2025	**-73**	**-675**	**-647**	**-682**

Financiële uitgangspunten

In onderstaande tabel staat een doorrekening van de financiële uitgangspunten zoals deze zijn beschreven in het eerste hoofdstuk. Waaronder een bijstelling van de verbonden partijen en de effecten van de indexeringen.

Meerjarenperspectief 2026-2029				
(bedragen x € 1.000)	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***
Bijstelling verbonden partijen				
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)	125	125	125	124
- 1e begrotingswijziging 2026 (GGD)	-8	-	-	-
- Sabewa	47	28	-32	3
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)	-379	-371	-371	-413
- 1e begrotingswijziging 2026 (RUD)	-32	-32	-32	-32
- Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV)	-284	-296	-308	-399
- Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)	15	-2	-87	-157
- Begrotingstekort Veiligheidsregio Zeeland	-129	-129	-129	-129
- Dethon	20	24	-25	-25
Effect verbonden partijen	**-625**	**-653**	**-859**	**-1.028**

Ontwikkelingen

Onderstaande tabel bevat een opsomming en doorrekening van de geïnventariseerde ontwikkelingen welke ingedeeld zijn in vier categorieën.

Meerjarenperspectief 2026-2029				
(bedragen x € 1.000)	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***
Autonome ontwikkelingen beleidsessentieel				
Programma informatiebeveiliging		-53	-52	-51
Beleidsplan Musea	-207	-212	-218	-109
Gemeentearchief	-196	-202	-209	-216
Verduurzaming wagenpark	-18	-18	-18	-18
Vervanging voertuigen	-16	-16	-16	-16
Groen voor grijs	-100	-100	-100	-100
Jeugdzorg	-700	-800	-900	-1.000
Sportcampus	-	-	-750	-1.500
Autonome ontwikkelingen beleidskeuze				
Cultuur- en Erfgoed - Subsidiebeleid	-145	-	-	-
Beleidsintensiveringen/nieuw beleid				
Financiële ruimte Bestuurlijke Jaaragenda	-500	-500	-500	-500
Effecten ontwikkelingen	**-1.882**	**-1.901**	**-2.763**	**-3.510**

Meerjarenperspectief 2026-2029

In onderstaande tabel treft u het bijgestelde meerjarenperspectief 2026-2029 aan. Alle positieve bedragen leiden tot een hoger begrotingssaldo. Alle negatieve bedragen leiden tot een lager begrotingssaldo.

Meerjarenperspectief 2026-2029				
(bedragen x € 1.000)	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***
Saldo (na 8e programmawijziging 2025 (raad 22 mei 2025))	**357**	**618**	**475**	**413**
Effecten 1e Bestuursrapportage 2025	-73	-675	-647	-682
Effect verbonden partijen	-625	-653	-859	-1.028
Effecten indexeringen	meicirc.	meicirc.	meicirc.	meicirc.
Effecten ontwikkelingen	-1.882	-1.901	-2.763	-3.510
Bijgesteld meerjarenperspectief na beleidskeuzes	**-2.223**	**-2.611**	**-3.794**	**-4.807**

Dekkingsvoorstel meerjarenperspectief

Bovenstaand meerjarenperspectief geeft in ieder begrotingsjaar een tekort weer. Deze loopt vanaf 2026 met een tekort van circa € 2.223.000 op tot een tekort van € 4.807.000 in 2029. Het begrotingsjaar 2027 laat een tekort zien van € 2.611.000 en het jaar 2028 een tekort van € 3.794.000. In deze paragraaf gaan we in op de wijze waarop de tekorten voor een gedeelte kunnen worden afgedekt.

Stelpost Kinderopvang

Uw raad heeft ingestemd met een pilot voor de ‘voorschool Sluis’ tot 2027. In de tweede helft van 2026 volgt een evaluatie en een definitief voorstel hoe deze voorziening er in de toekomst uit kan zien. Op basis van de landelijke ontwikkelingen en voorziene wijziging in het kinderopvangstelsel verwachten wij de voorziening vanaf 2027 te continueren of uit te breiden met minder middelen. Wij stellen voor om het bedrag vanaf 2027 af te ramen tot 1 miljoen. Wij zien kansen om in overleg met de Rijksoverheid via de Regio Deal en het traject Vitale Regio’s in de toekomst met minder geld dezelfde doelstellingen te bereiken. Dit doen we in nauw overleg met Hulst en Terneuzen.

Dividend ZEH

De gemeente Sluis ontvangt de komende jaren dividenden vanuit de Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH). In de 1e Bestuursrapportage van 2024 hebben we conform de provinciale richtlijnen rekening gehouden met de inzet van maximaal 50% van ons aandeel van € 100 miljoen dividenduitkering als structureel dekkingsmiddel; € 1.626.000.
We kiezen er voor om, binnen de richtlijnen van de begrotingscirculaire 2026, dit structurele dekkingsmiddel met € 813.000 te verhogen.
Let op: de dividenden van ZEH zijn eindig en lopen vooralsnog tot eind 2033. In de begroting 2026 zal moeten worden aangegeven hoe de structurele inzet van het dividend richting 2033 naar € 0 wordt teruggebracht.

Taakstelling bezuinigingsopdracht

Om in 2029 een sluitend begrotingssaldo te kunnen presenteren, is een oplopende taakstelling opgenomen in de meerjarenbegroting. Voor het jaar 2026 bedraagt de taakstelling € 900.000. Deze loopt geleidelijk jaarlijks op tot een totaal van € 3.526.000 in 2029.

Zoals eerder benoemd, zijn in de Voorjaarsnota 2025 structurele middelen opgenomen ter demping van de zogenoemde ‘ravijnjaren’. Daarnaast bevat de Voorjaarsnota mutaties als gevolg van een bijstelling van het accres en extra middelen voor het opvangen van tekorten in de jeugdzorg.

Na ontvangst van de meicirculaire 2025 worden de financiële gevolgen voor het meerjarenperspectief in beeld gebracht. Hier wordt u middels een separate raadsinformatiebrief over geïnformeerd. De doorwerking van de meicirculaire kan ook leiden tot een bijstelling van de taakstelling bezuinigingsopdracht. Een voorstel tot invulling van deze taakstelling zal volgen bij de aanbieding van de begroting 2026.

Bijgesteld meerjarenperspectief

In onderstaande tabel treft u het bijgestelde meerjarenperspectief 2026-2029 aan. Alle positieve bedragen leiden tot een hoger begrotingssaldo. Alle negatieve bedragen leiden tot een lager begrotingssaldo.

Meerjarenperspectief 2026-2029				
(bedragen x € 1.000)	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***
Bijgesteld meerjarenperspectief na beleidskeuzes	**-2.223**	**-2.611**	**-3.794**	**-4.807**
Verlaging stelpost Kinderopvang	-	398	433	468
Verhoging ZEH Dividend	813	813	813	813
Taakstelling bezuinigingsopdracht	900	1.800	2.700	3.526
Bijgesteld meerjarenperspectief na dekkingsvoorstel	**-510**	**400**	**152**	**0**

Rekeningresultaat 2024

Tegelijkertijd bij deze Kadernota 2026-2029 wordt het voorstel voor het verdelen van het rekeningresultaat 2024 behandeld. De keuzes die daarbij gemaakt worden, kunnen van invloed zijn op bovenstaand meerjarenperspectief.

Begrotingssaldo en structureel en reëel evenwicht in begroting 2026

Bovenstaand meerjarenperspectief laat in 2029 een sluitend begrotingssaldo zien. De jaren 2026 tot en met 2028 kennen een negatief begrotingssaldo. Deze Kadernota biedt de uitgangspunten en kaders voor het opstellen van de begroting 2026 en de meerjarenraming 2026-2029. De detailuitwerking kan en zal nog wijzigingen met zich meebrengen.

De richtlijnen van de Provincie over het begrotingssaldo en het structureel en reëel evenwicht (SRE) zijn de volgende:

Het inzicht in de structurele begrotingspositie van uw gemeente blijft een belangrijk aandachtspunt. In het kader van transparantie is het belangrijk dat het structurele begrotingssaldo onderdeel uitmaakt van het raadsvoorstel, de aanbiedingsbrief of de inleiding van de begroting. Het structureel begrotingssaldo dient voor zowel het betreffende begrotingsjaar als voor de meerjarenraming, inzichtelijk gepresenteerd te worden. Daarbij presenteert u de lasten en baten apart.

Naast het structureel en reëel evenwicht (SRE) dient de begroting ook formeel in evenwicht te zijn (conform GTK 2020 paragraaf 7.11 Vaststellingsbesluit begroting).
Dit houdt in dat alle lasten gedekt zijn door baten. In uw begroting kunt u een tekort tonen op een of meerdere jaren.

Indien uw gemeente een begrotingstekort heeft (maar wel een positief structureel en reëel evenwicht), dient in het raadsbesluit te worden opgenomen hoe het tekort in het begrotingsjaar wordt gedekt, bijvoorbeeld met een onttrekking aan de algemene reserve. Hiermee besluit de gemeenteraad expliciet over een tekort in de voorliggende begroting en de bijhorende dekking.

4. Paragrafen

Paragraaf Bedrijfsvoering

Doorontwikkeling Sociaal domein

Er is en wordt in 2025 hard doorgewerkt aan de optimalisatie van de werkprocessen in het sociaal domein. Eind dit jaar werken we conform wet- en regelgeving en voldoen we aan de eisen gesteld zoals in de managementletter van de accountant. Het op orde maken van onze basis vraagt nog veel inspanning en opleiding van onze medewerkers. Het is een weg met vele hobbels en kuilen. Er wordt veel van onze mensen gevraagd. We verwachten extra middelen nodig te hebben om dit goed af te ronden en te borgen. Uw raad kan hiervoor een voorstel tegemoet zien.

Uitgangspunt is én blijft de dienstverlening aan onze inwoner, ‘de klant centraal’. We maken werk van preventie en staan naast onze inwoner. Maar…we nemen de verantwoordelijkheid niet over. We helpen onze inwoner, zoveel als mogelijk, zelf de regie te houden over zijn of haar leven. We kijken wat nodig is om de inwoner te laten participeren in onze maatschappij. We gaan werk maken van ‘normalisatie’. Het is normaal dat mensen zelf verantwoordelijk zijn en zaken voor zichzelf regelen als ze daartoe in staat zijn. Dat betekent dat voorzieningen niet zonder meer worden toegekend. Het nieuwe Beleidsplan Sociaal Domein wat eind 2025 aan uw raad wordt aangeboden, is leidraad voor de uitvoering.

Paragraaf Projecten

Ook in 2026 werken wij verder aan onze bestuurlijke en organisatorisch majeure projecten waar u doorlopend van op de hoogte gehouden wordt. Zowel inhoudelijk als financieel. U moet hierbij denken aan projecten als Havengebied Breskens, Vitaal, Duurzaamheid of (Burger) participatie. Deze projecten vindt u terug in de begroting, in onze bestuursrapportages en jaarstukken. Een deel daarvan wordt met een nog grotere frequentie aan u voorgelegd middels actualiteitenlijsten, voorstellen in de Bestuurlijke Jaaragenda cycli en specifiek daarvoor georganiseerde bijeenkomsten. Wij continueren dit in 2026.